TOKS NEĮTIKĖTINAS IŠ TIKRŲJŲ ĮVYKDYTAS NUSIKALTIMAS, RODOS, GALĖJO RASTIS TIK VAIZDUOTĖJE, O NE TIKROVĖJE.

JAKE GYLLENHAAL,
ŠIO ROMANO **NETFLIX** EKRANIZACIJOS ŽVAIGŽDĖ

TIKRAIS ĮVYKIAIS PAREMTAS TRILERIS

PAKIBĘ

JONAS BONNIER

baltos lankos

Jonas Bonnier

Pakibę

romanas

Iš švedų kalbos vertė Simona Padvelskytė

baltos lankos

1

Iš miško išniro pagyvenęs vyriškis, palinkęs virš savo lazdos. Kelias, kuriuo jis ėjo, iš tiesų tebuvo pora persipynusių automobilio padangų vėžių. Senis buvo apsiavęs juodais guminiais botais (juos prieš porą savaičių įsigijo „Coop Forum“ Handenyje), vilkėjo tamsiai rudą lietpaltį, pirktą „Tempo“ parduotuvėje, „Feltiovešteno“ prekybos centre.

Jis niekada nebuvo išrankus drabužiams.

Žemės dar nespėjo nukloti sniegas, bet medžius bei krūmus speigas jau tvirtai laikė suėmęs į savo gniaužtus. Pagaliau pasitaikė išties šalta diena, gal vakarop jau ir pasnigs.

Iš sužvarbusio miško, kurio tamsbruvę paletę praskaidrino nebent tamsiai žali medžių spygliai, koks dešimt metrų priešais senąjį vyriškį išniro juodas šuo. Labradoro retriveris. Šunėkas pažvelgė į savo šeimininką, nuleido snukį žemyn ir nudūmė tolyn. Už keleto metrų išskuodė dar trys juoduliai – visi tos pačios veislės bei dydžio. Perbėgo kelią ir pradingo krūmuose. Senis nusekė jiems iš paskos. Išgirdo jį besivejančius likusius gaujos narius: tris kales ir vieną patiną. Gyvūnai lakstė skersai išilgai mėlynių stagarų ir paparčių krūmokšnių.

Jie buvo pakeliui namo.

Tamsiai raudonas namukas, kuriame buvo įsikūręs vyriškis, stovėjo šiek tiek į pietus nuo Landfjerdeno. Tai – maždaug pusiaukelė tarp Nineshamno ir Stokholmo. Žiemą pro savo virtuvės

langą senis galėjo matyti už tankaus miško stūksančią Muskiono salą. Nuo tvoros vartelių iki ežero kranto buvo apie pora šimtų metrų. Pavasarį ir vasarą ežere šunys galėjo rasti daugybę vietų išsimaudyti. Labradoro retriveriams tarp pirštų susiformavusi plėvelė. Jie buvo išvesti būtent tam, kad, sugriebę dantimis laimikį, parplukdytų jį į krantą.

Šie aštuoni jau suaugę šunys gyveno name kartu su vyriškiu, o šuniukų vados glaudėsi dviejuose ūkiniuose pastatuose. Senis Labradoro retriverius veisė jau bene dvidešimt metų: šunys jam patiko labiau nei žmonės. Todėl ir gyveno vienas namelyje vidury miško, kur nebuvo nei vandentiekio, nei elektros linijų. Artimiausi kaimynai buvo įsitaisę toli, už poros dešimčių kilometrų į pietus, savivaldybės įkurtuose būstuose.

Kelerius pirmus metus vyras pats susitikinėdavo su šuniukų pirkėjais, tačiau netrukus prarado entuziazmą tai daryti, mat rubuilės tetos vis klausinėdavo, ar šunys turi daug judėti, o išpaikinti vaikiščiai nesiliaudavo tampę šuniukams už ausų. Netekęs ūpo, vyriškis pakeldavo balsą ir nutrenkdavo šalin snarglėtas vaikiščių rankas.

Dievas nenorėjo, kad šis vyras taptų pardavėju. Tačiau dabar jis turėjo pagalbininkų. Pažįstami iš kitų veislynų, kurie pristatydavo jo šunelius bei jau ūgtelėjusius šunis pirkėjams, ėmėsi juos dar ir pardavinėti. Tiesa, paskui jie prisiimdavo sau visą garbę, bet tai seniui mažiausiai rūpėjo.

Kai vyriškis parėjo namo po rytinio pasivaikščiojimo, laikrodis rodė beveik devynias. Name buvo trys kambariai ir virtuvė. Šunys kaskart grįždami su savimi parsinešdavo pusę miško, o senoliui jau keletą metų skaudėjo nugarą, todėl jis nematė prasmės tvarkytis. Į virtuvę šunų neleisdavo, tad tai buvo vienintelė šiek tiek tvarkingesnė erdvė namuose. Vyriškis įjungė kavos aparatą.

Jis laukė svečių.

Pažinojo juos pakankamai gerai, kad būtų tikras, jog jie pasirodys, vos jam paprašius. Senis įtarė, kad svečiai jo prisibijo, ir ne jie vieni.

Samis Farhanas atkako pirmas.

Senasis vyriškis išvydo jį kulniuojant takeliu. Svečias ėjo nuo pagrindinio, 73-iojo, kelio, kur sustodavo autobusas, važiuojantis iš Vesterhaningės į Nynesą. Senio namukas stovėjo miško gilumoje, vos dešimt minučių kelio nuo stotelės.

Nors praėjo jau daug metų nuo tada, kai Samis grūmėsi bokso ringe, jis vis dar judėjo tarytum boksininkas. Pėdas dėliojo greitai ir lengvai, nors kūnas buvo didelis ir sunkus. Bematant nuo vartelių nužingsniavo iki namo durų. Vilkėjo trumpą, pilką vilnonį paltą, kuris, regisi, būtų labiau derėjęs Naujojoje aikštėje* šiltą pavasario dieną, avėjo baltais sportiniais bateliais.

Senasis vyriškis įleido svečią vidun. Aštuoni juoduliai kone pargriovė boksininką – šitaip apsidžiaugė netikėtu vizitu. Akivaizdu, kad antrasis senojo vyriškio lankytojas neatvažiavo tuo pačiu autobusu, tad jiems teks laukti dar trisdešimt penkias minutes: tiek užtrunka, kol pasirodo kitas autobusas. Senis nukabino nuo kabliuko prie durų raktą į vieną iš ūkinių pastatų, ir jie drauge išėjo į kiemą.

– Kaip laikosi tavo broliai, Sami? – draugiškai pasiteiravo senukas.

– Kodėl klausiat?

– Prieš kurį laiką buvau sutikęs tavo vyresnėlį, Ali. Bet tavo jaunėlį jau seniai mačiau. Rodos, jis vardu Adilas, taip?

– Taip, jo vardas toks.

* Aikštė Stokholmo centre, aplink kurią telkiasi daugybė populiarių kavinių bei barų (čia ir toliau – vert. past.).

– Ir kaipgi jam sekasi?

– Jei jau taip įdomu, teks pačiam jį čia pasikviesti ir paklausti.

Senasis vyriškis linktelėjo ir nuleido žvilgsnį į žemę. Linksma šypsenėlė perkreipė jo lūpas. Samis vis dar taip pat atžariai šneka apie savo brolius.

Sodyboje, tarp dviejų ūkinių pastatų, buvo įrengtas požeminis rūsys. Jis pastatytas čia penkiasdešimtaisiais. Akmenys buvo senoviškai suguldyti vieni ant kitų, o ant stogo žėlė samanos. Jau po keleto dešimtmečių šis statinys atrodė toks pat senas, kaip ir jį supantis miškas.

Vyriškis ir Samis, lydimi aštuonių šunų, nuėjo į rūsį paimti šuniukams maisto. Čia senolis laikė pašarą savo augintiniams, popierinius rankšluosčius, tualetinį popierių ir visus kitus daiktus, kurie netilpo į sandėliuką name. Rūsys buvo žymiai erdvesnis, nei atrodė iš išorės. Jis buvo įrengtas po nedidele uola, iš po kurios kyšojo durelės. Pačiame tolimiausiame ir tamsiausiame rūsio kampe stovėjo apie penkiasdešimt viena ant kitos sukrautų kartoninių dėžių. Visos buvo pilnos popierinių pinigų, surūšiuotų ir supakuotų į plastikinius maišelius. Čia galėjai rasti pačių įvairiausių nominalų banknotų. Bendra jų suma siekė daugiau nei tris šimtus milijonų kronų.

Pinigai jau kone supelijo tokioje drėgmėje ir šaltyje.

Tačiau senasis vyriškis dėl to nė kiek nesijaudino. Vis vien neplanavo pirkti nieko ypatingo.

Jis paprašė Samio panėšėti maistą šunims. Vyrai tylėdami nupėdino pašerti amžinai alkanų jaunųjų burnų.

Jiems sugrįžus į namą, senis pradingo miegamajame viršuje, o Samis prisėdo virtuvėje. Jis ilgas dešimt minučių vėpsojo, kaip vanduo kapsėdamas skverbiasi pro kavos aparato filtrą. Samiui visad buvo sunku ramiai nusėdėti vienoje vietoje – jis nė

nesusimąstydamas imdavo nekantriai ir ritmingai stuksenti dešiniu kulnu, net visa koja drebėdavo. Pažvelgęs pro langą, vyras pagaliau pamatė mišku ateinantį Mišelį Malufą. Sykiu ant laiptų pasigirdo žingsniai: tai senis leidosi į virtuvę.

Malufas buvo žemesnis už Samį. Ėjo šiek tiek pakėlęs pečius, bet taip pat greitai ir užtikrintai. Avėjo auliniais batais, kurie gerokai labiau tiko miške. Vis dėlto buvo akivaizdu, kad jis sužvarbęs. Senajam vyriškiui pravėrus duris, Malufo veidą nutvieskė jam taip būdinga šypsena. Dvi eilės baltutėlių dantų nušvietė juodą, prižiūrėtą barzdą.

– Labas, labas, – pasisveikino.

Ištiesė ranką, bet užsimiršęs susigriebė: juk senis rankos niekada nespaudžia. Tačiau šunys sukėlė chaosą, todėl šis nesklandumas nespėjo išsirutulioti į nepatogią situaciją.

– Samis jau čia, – pranešė senasis vyriškis.

– Samis? – pakartojo Malufas. – Tasai Samis?

Jo balse nuskambėjo kažkoks kartėlis. Tačiau liko neaišku, ką Malufas turėjo galvoje, užduodamas šį klausimą. Sklandė legendos apie ypatingą šio vyro sugebėjimą nuslėpti tai, ką iš tiesų mano. Niekas nenorėjo žaisti pokerio su Mišeliu Malufu. Jo veido išraiška nekisdavo, kad ir kaip susiklostytų aplinkybės: niekada nedingdavo atlapaširdiška šypsena nuo veido, o judesiai išlikdavo lėti, tarsi būtų gerai pasverti ir apgalvoti.

Svečias perbraukė pirštais per barzdą. Kaip tik tuo metu virtuvės tarpduryje išdygo Samis.

– Kokia staigmena! – Nustebo ir boksininkas.

Mišelis Malufas gimė Libane, krikščioniškoje šeimoje, Samis Farhanas – Irake, musulmoniškoje. Abu, dar būdami vaikai, emigravo su savo šeimomis į Švediją, į pirmąją klasę jau ėjo pietiniuose Stokholmo priemiesčiuose. Senolis su šiais vyrais susipažino

skirtingose vietose nevienodomis aplinkybėmis. Abu jie padarė jam įspūdį. Slenkant metams, tapo visiškai aišku, kad šie vyrukai yra tikri profesionalai, kuriais galima pasitikėti. Mat nė vienas niekada neturėjo reikalų su narkotikais: nevartojo kvaišalų patys ir nesivertė jų prekyba. Visi, kas norėjo dirbti su Mišeliu Malufu ar Samiu Farhanu, žinojo, kad neturės jokių galimybių prekiauti narkotikais.

Vis dėlto Malufo ir Samio keliai taip niekada iš tikro ir nesusiėjo, nebent prabėgomis. Iki šiandienos.

Vyriškiai susėdo prie apšiurusio virtuvės stalo. Kiekvienas tarp delnų spaudė savo šiltą kavos puodelį. Samis negalėjo atsistebėti, kad senis gyvena tokiame šaltyje. Vienas šunų ėmė loti, prie jo prisijungė dar keli iš septynių jo giminaičių bei draugų. Senasis vyriškis nutildė savo augintinius, duodamas jiems trumpą komandą. Jam nė nereikėjo pakelti balso.

Samis ir Malufas pasižiūrėjo vienas į kitą.

Jie, kaip ir šunys, žvelgė į senį su pagarba, net jei ir negalėjo pasakyti, kad gerai jį pažinojo ar mėgo. Nebuvo lengva pajausti simpatiją šiam žmogui. Tačiau kai jis juos pakvietė, abudu atvyko. O kodėl gi ne? Senis dažnai būdavo kupinas įdomių idėjų.

– Jūs per plonai apsirengę, – išpyškino jis, Samiui pasiteiravus, ar negalima būtų šiek tiek atsukti šildymo.

Svečias susilaikė nemestelėjęs, kad šiais laikais galima naudoti baterijomis maitinamus radiatorius, jei namuose yra problemų su elektra.

– Turiu pasiūlymą, – tęsė senasis vyriškis. – O gal greičiau klausimą.

Samis ir Malufas sukluso. Šiems vyrams sėdint vienam šalia kito, itin išryškėjo, kokie jie skirtingi. Samis žvelgė atvirai ir atkakliai, jis nekantriai laukė kito sakinio, net jo reikalavo. Malufas

sėdėjo, nukreipęs žvilgsnį į šalį, atsipalaidavęs, regis, nesusidomėjęs tuo, ką šneka namų šeimininkas, paniręs į save. Tačiau senio žvilgsniui probėgšmais sutikus Malufo akis, jose atsispindėjo nekantrus stebėtojo smalsumas.

– Vestbergoje yra pastatas, – pradėjo senis, – kurį, esu tikras, jūs abu žinote. Šiame pastate paslėptos didžiulės pinigų sumos. Dabar atsirado puiki proga…

Keli Labradoro retriveriai suurzgė ir ėmė žaisti. Netrukus susirinkusiuosius virtuvėje pasiekė keisti garsai, tarsi gretimame kambaryje šunys būtų nuvertę keletą baldų. Tačiau žaidimas nutrūko, seniui nė nespėjus prasižioti.

– Yra moteris, – dėstė šeimininkas toliau, – kuri, manau, galėtų būti… naudinga. Gal vertėtų bent jau pabandyti. Ji ieško… draugijos. Yra užsiregistravusi tuose puslapiuose. Na, žinot, kur galima susitarti dėl susitikimo?

Samis ir Malufas linktelėjo. Jei priešais juos būtų sėdėjęs kas nors kitas, vyrai būtų pajuokavę dėl pasirinktų žodžių: „susitarti dėl susitikimo“. Bet su seniu niekas nejuokaudavo. Su juo reikėdavo užčiaupti žabtus ir klausyti.

Svečiai gurkštelėjo kavos, laukdami tęsinio. Ji buvo stipri ir karti.

– Todėl ir pasikviečiau jus čia, – po trumpos pauzės tarė senasis žmogus, – pamaniau, kad tai gali jus sudominti. Gal norėtumėt susitikti su ta panele? Ji jūsų amžiaus. Nusiveskit ją vakarienės. Juk galit paprasčiausiai pasakyti, kad radote jos kontaktus viename iš skelbimų.

Malufas ir Samis pažvelgė vienas į kitą. Nė vieno iš jų gyvenime netrūko moters.

– Deja, nemanau, kad galėsiu, – galiausiai pratarė Samis. – Juk žinot, kad mes vėl laukiamės, ar ne?

– Žinau. – Namų šeimininkas linktelėjo. – Vienas po kito, tiesa? Sūnui juk dar nėra nė metukų? Kuo jis vardu? Jonas? Ar jau pakrikštytas?

– Negaliu vaikščioti į pasimatymus, – neatsakydamas į klausimus, rėžė Samis.

Jis trepsėjo koja, kad sušiltų. Netrukus patikslino:

– Net jei tik apsimetinėčiau. Juk suprantat? Sukūriau šeimą. Be to, tokiais darbeliais nebeužsiimu. Turiu numatęs kai ką kito. Suprantat?

Vyriškis linktelėjo, tačiau jo veido išraiška nepakito, tarsi nė nebūtų girdėjęs Samio prieštaravimų.

– O ką pasakysi tu, Mišeli? – paklausė senis.

– Ne, na, kaip čia pasakius… – pradėjo Malufas, – į pasimatymą aš galiu nueiti su bet kuo. Taigi… šita mergina… už dviejų šimtų metrų nuo to pastato Verstbergoje stovi Policijos komisariatas. Ji juk negali to… pakeisti, tiesa?

Senasis vyras nieko neatsakė.

– Ne, ne, – tęsė Malufas atsargiai, bijodamas prieštarauti, kad neįžeistų senio, ir sykiu stengdamasis paaiškinti savo abejones, – be to… jų registratūroje kiaurą parą sėdi sargas. Jie turi šimtą stebėjimo kamerų. Vieną patikimiausių saugyklų Šiaurės Europoje. Tačiau… ji greičiausiai visa tai žino?

Regis, senis nesuprato ironijos.

– Susitikit su ta moterimi, – jis tik dar sykį pakartojo ir pasisuko į Samį, – paklausykit, ką ji pasakoja. Gal ims ir leptelės ką nors, kas jus sudomins?

Samis timptelėjo savo megztuko apykaklę, tarsi jam reikėtų prasivėdinti.

– Ačiū, bet atsisakysiu, – mandagiai tarė boksininkas, tarsi jam kas būtų pasiūlęs dar vieną sausainį.

Vyriškis žvelgė į jį be jokios išraiškos, tada pasisuko į Malufą.

– Mišeli?

– Gerai. Nors, – tarė pasigailėjęs, – tiesą sakant, nežinau…

– Jei pakviesi ją vakarienės, aš apmokėsiu sąskaitą, – pasakė senasis. – O jei tai kur nors nuves, galbūt paremsiu finansiškai.

– Žinoma, žinoma, – linktelėjo Malufas. – Ne.

– Ne?

Malufas parodė kažkokį gestą, tačiau buvo sunku suprasti, ką jis norėjo tuo pasakyti. Vyras bijojo pasirodyti neigiamai nusiteikęs. Pažvelgė į Samį – šis nežymiai purtė galvą, sykiu gniaužydamas rankas, kad sušiltų. Abu svečiai be galo gerbė vyrą su šunimis, tačiau šį kartą, regis, jis ieškojo adatos šieno kupetoj.

– Nuvylėte mane, – tarė senis, keldamasis nuo stalo, – labai nuvylėte.

Virtuvėje įsigalėjo slogi tyla. Abu atvykėliai pasijuto be galo nejaukiai.

Tada senasis vyriškis išsitraukė iš kelnių kišenės popiergalį ir padavė jį Malufui.

– Vis tiek paimk jį. Čia informacija apie tą merginą. Nurodyti jos kontaktiniai duomenys. Gal persigalvosi?

– Ačiū, – atsakė Malufas ir, paėmęs popieriaus skiautę, įsidėjo ją į striukės kišenę. – Iš tiesų, niekad negali žinoti.

– Manau, tu ir Samis tikrai galėtumėt nuveikti ką nors… įdomaus, jei dirbtumėt kartu, – baigdamas pareiškė senis.